

Op 8 oktober 2006 kleurt Mechelen helemaal anders!

vanonderuit

úw positief alternatief

vanonderuit
basisdemocratisch én sociaal
aan politiek doen

INHOUD

	blz
Krachtlijnen	3
Vanonderuit-programma	4
• De toekomst is voor iedereen: het Sociale vóór alles	4
Wel-zijn	4
Werk	5
Huisvesting	6
Onderwijs	7
Cultuur	8
• Samen-leven: wederzijds respect, solidariteit en inter-culturaliteit	9
Warme samenleving	9
De vereniging	9
• De stad(swereld) is van iedereen	11
Open(bare) ruimte	11
Mobiliteit	12
Milieu	12
Economie	13
• Weer van onderuit besturen	14
Open bestuur	14
Organisatie:	14
Gemeenteraad	14
provincie-stadgewest	14
OCMW	15
Inspraak en participatie:	15
participatieve democratie	15
Raden	15
jaarlijks Stadsgesprek	16
Vragenuurtje	16
wijkgericht bestuur	16
Senaat van sociale bewegingen	16
echt algemeen stemrecht	17
Gemeenschapsgeld innen :	17
Algemeen	17
participatieve begroting	17
Gemeenschapsgeld <i>beter</i> uitgeven	18
Veiligheid	18

Krachtlijnen

voor *vanonderuit!*:

1. **is de toekomst voor iedereen : het Sociale gaat vóór alles**
werk, zorg, wel-zijn, huisvesting, onderwijs
2. **steunt een *warme* samen-leving op wederzijds respect, solidariteit en inter-culturaliteit** niet verdelen maar verenigen
3. **is de stad(swereld) van iedereen** creatief-leefbaar omgaan met stad en ommeland met zorg voor de ruimte die we in erfpacht hebben
4. **gaat goed besturen weer *vanonderuit*** doorzichtig besturen in vertrouwen, met grote betrokkenheid van mensen zonder discriminatie, en zorgzaam en sociaal omspringen met gemeenschapsgeld

Vanonderuit-programma

Het vanonderuit-programma heeft niet de pretentie pasklare antwoorden te geven op vragen over elk facet van de samenleving...

Een lijstje opmaken van wat mensen zoal willen kan op zich niet alleen de basis van een goed programma vormen. Ook hun participatiewensen en maatschappijvisie moeten hierin bepalend zijn.

Dit 'programma' geeft uitgangspunten weer waaraan oplossingen, verbeteringen, nieuw politiek inzicht moeten beantwoorden willen we over een basisdemocratische én sociale samenleving kunnen spreken.

Het toetsen aan de werkelijkheid van deze vanonderuit-stellingen en –aanbevelingen wordt dé opdracht voor vanonderuit!, naast het voorstellen van veranderingen die uit die uitgangspunten voortvloeien.

De toekomst is voor iedereen : het Sociale vóór alles.

De **grondrechten** (politieke, sociale) van de mens zijn de rechtvaardiging van de democratie:

- menselijke waardigheid : respect voor de vrijheid en het authentieke in elke mens leidt tot wederzijdse waardering. De mens moet zich weer onbetutteld weten te ontwikkelen *op zijn manier, ritme en talenten*, om zo zélf kleur te geven aan zijn leven. Weer recht om nog zelf te kunnen kiezen.
- materiële levensomstandigheden: werk, wel-zijn, huisvesting, bescherming
- efficiënt werkende en degelijk ondersteunde rechtspleging
- mee-tellen in en mee-bepalen van de samenleving

Grondrechten zijn dus ook een politieke aangelegenheid, en moeten op het politieke forum afgedwongen, bewaakt en uitgeoefend worden.

In verband met het waarborgen van sociale grondrechten verwijzen we naar het decreet '**lokaal sociaal beleidsplan**', dat integraal moet worden uitgevoerd. Uit het daarin omschreven stappenplan – dat elke gemeente in samenspraak met alle sociale organisaties tegen eind 2005 moest hebben opgemaakt – moet een *globaal plan* voor de volgende jaren komen.

Wel-zijn

- **Basiszorg** voor iedereen: het is de *zorgzekerheid*, ongeacht het inkomen. Geen over-verzorging door nog meer afhankelijkheid te creëren, maar zorg uitgaand van de reële noden en van vragen om ondersteuning. Is meer aandacht voor de – nu marginaal gesubsidieerde - verzorgingssector : meer mensen en middelen.
- Er moet meer **kwali-tijd** komen: meer aandacht (zorg-tijd) voor kwaliteit van de zorg voor morgen én waarborgen voor de betaalbaarheid ervan. Voor ouderen kan een basisinkomen een oplossing zijn indien zij met hun pensioeninkomen de zorgkost niet meer kunnen betalen en nog enkel aangewezen zijn op de solidariteit van de samenleving.
- Ouderen moeten indien gewenst zolang mogelijk **thuiszorg** kunnen genieten. In de eigen omgeving ontwikkeld kan de zorg op wijkniveau (wijkgezondheidscentra) belangrijker zijn dan deze in afstandelijke zorgcentra.
- Een netwerk van kleinschalige, polyvalente dienstverlening (administratief, sociaal, verplegend, warme maaltijden, klusjesdienst...) in de **wijken** zelf organiseren, in samenwerking met het OCMW en met de zelforganisaties op het terrein.
- Geen privatisering of commercialisering van **rusthuizen**: tewerkstelling creëren bij de bouw van nieuw op te richten rusthuizen en opvang, service-flats...
- Geen afbouw van de stedelijke **kinderopvang**, maar meer personeel en meer middelen.

- Welzijnszorg heeft alleen uitwerking als deze *van onderuit* mee ontwikkeld wordt, weg van overdreven professionalisering waardoor on-welzijn en armoede eerder in stand gehouden worden. In dit verband kan de doelgroepenpolitiek niet langer de **emancipatie** en de deelname aan het maatschappelijk debat in de weg staan. Buurtorganisaties kunnen hierin een grote rol spelen.
- Welzijnsdiensten moeten zich beter op elkaar afstellen (dwarsverbindingen); zoniet gaat veel **zorg-tijd** verloren.
- **Preventie** jeugdcriminaliteit: niet louter strafrechterlijk, noch de feiten achternahebbend (internierend). Liever mogelijkheden scheppen voor preventieve opvang (integratie in jongerenwerkingen, zelforganisaties, gemeenschapsdienst) dan repressief handelen (cfr overlasttaks, boete-beleid).
- Armen zoeken een **solidaire** stad, geen *solitaire*. Een stad waar ze onvoorwaardelijk meetellen, zonder vooroordelen (geslacht, nationaliteit, kleur, taal ...). Een stadsbestuur moet de (sociale) tewerkstelling van deze groep mee stimuleren; dan pas zal ook hún betrokkenheid vergroten, en **maakt betutteling plaats voor emancipatie**.
- Eerder dan een 'administratief huis van de Mechelaar' moet er een **sociaal huis** voor de Mechelaar zijn waar hij/zij direct *sociaal wegwijs* kan worden gemaakt. Het moet hét kruispunt worden van dwarsverbindingen tussen de sociale organisaties, het middenveld, verenigingen en bewonersbewegingen. Waar verenigingsinitiatieven worden ontwikkeld kan dit sociaal huis – als gemeenschapsbezit - een oplossing bieden voor het ruimtegebrek om bijeen te komen.
- Een actieve politiek voeren, gericht op de emancipatie van de **niet-Belgen** en op hun deelname aan het hele maatschappelijke leven als volwaardige leden van onze samenleving.
- Asielzoekers optimaal kansen bieden, en **regularisatie** van alle mensen zonder papieren. Dit om te vermijden dat deze mensen volledig in de illegaliteit duiken.
- Zelforganisatie van mensen zonder papieren stimuleren en steunen.

Werk

Tientallen jaren reeds zijn werkloosheid en werkonzekerheid voor honderdduizenden mensen de gewoonste zaak van de wereld. Hieruit vloeien allerlei soorten sociale ellende voort. Volgens het bijna volledige politieke spectrum is dit -helaas -onvermijdelijk. Als je de traditionele politiciers rou geloven, dan zijn werkloosheid en werkonzekerheid 'natuurlijke' verschijnselen, ongeveer zoals de regen meegedragen wordt door de wolken en er zo nu en dan wel eens uitvalt... Volgens ons is dat niet zo. **De toekomst is voor iedereen**, en dus heeft iedereen recht op werk. De massawerkloosheid kan wel degelijk worden aangepakt. Dat kan enerzijds door schokmaatregelen zoals de onmiddellijke verkorting van de arbeidsduur, zonder loonverlies en met compenserende aanwervingen. Anderzijds moet er veel meer sociaal geïnvesteerd worden opdat tal van laag- of (zogenaamd) 'foutief' geschoolden opnieuw aan de bak zou kunnen komen. Tegelijk dringen zich ook maatregelen op om de werkonzekerheid drastisch terug te dringen, zoniet uit te schakelen. Wij denken aan de volgende maatregelen:

- **Werk-kans** in eigen gemeente/streek houden.
- **Geen arbeidsduurverlenging** maar behoud van de verminderde arbeidsduur zonder loonverlies en met compenserende aanwervingen bij het gemeente- en OCMW-personeel.
- Herziening van de personeelskaders in functie van de werkelijke personeelsbehoeften en dit onder .controle van de representatieve vakbonden.
- Het oprichten van een (stedelijk/gemeentelijk/intercommunaal) bouwbedrijf, in het kader van een grootscheeps programma voor de renovatie en/of invulbouw van goedkope woongelegenheden en degelijke schoolgebouwen (duurzaamheid: zorgzaam omspringen met ruimte en middelen), wat enorm zou bijdragen tot de creatie van **sociaal-nuttige tewerkstelling**. Voor deze tewerkstellingsvorm moeten de sociale woningmaatschappijen mee stimulans zijn.
- Afschaffing van de diverse nepstatuten (PWA, dienstencheques, ...) en vervanging ervan door volwaardige tewerkstelling in het kader van bvb. een gemeentelijke schoonmaakdienst en/of een gemeentelijk kleine-takenbedrijf.

- Wat betreft de **non-discriminatie** op grond van seksuele geaardheid, huidskleur, etnische afkomst of geslacht bij aanwerving of promotie moet de gemeente een voorbeeldrol spelen.
- Overall gelijk loon voor gelijk werk doorvoeren en voor iedereen waarborgen.
- Vrijwaring van de stakingsvrijheid zodat geen beroep meer wordt gedaan op burgerlijke rechtbanken.
- In de mate van het mogelijke de gemeentelijke infrastructuur ter beschikking stellen van alle geledingen van de sociale bewegingen, zonder voorwaarden noch exclusieven.
- Instaan voor voldoende collectieve voorzieningen (bvb. goedkope restaurants, kinderopvang, vluchthuizen, gezinshulp, voor- en naschoolse opvang, enz.).
- Invoering van een plan om te komen tot pariteit van mannen en vrouwen, zowel bij de politieke mandatarissen als onder de (hogere) ambtenaren.
- **Jongerenbanen**: jongeren kunnen na schooltijd onmiddellijk 'starten' in gemeenschapdienst. De periode (bvb. semester) in dienst van de samenleving (in diverse maatschappelijke sectoren, ook in het onderwijs) kan tellen of zelfs noodzakelijk worden als referentie voor verdere jobaanbieding. Dit kan ook ingesteld worden in het kader van maatschappelijke preventie t.b.v. probleemjongeren, i.p.v. dure repressieve methodes te bekostigen.

Huisvesting

Iedereen is het erover eens dat er enorme tekorten zijn op het terrein van de huisvesting. Vooral de toestand inzake sociale woningen laat enorm te wensen over, zowel wat betreft het aanbod (dat veel te laag is), als wat betreft de kwaliteit ervan. Toch blijven de broodnodige investeringen ofwel grotendeels achterwege, ofwel blijken het steeds weer druppels op een gloeiende plaat, terwijl in het algemeen steeds weer blijkt dat vele goedbedoelde plannen slechts zeer traag worden uitgevoerd, gehinderd door loodzware, bureaucratische procedures en extreme vormen van partijpolitieke verkaveling, met daaraan gekoppeld niet weinig cliëntelisme en vriendjespolitiek.

Daarnaast blijkt dat de private woningmarkt zich grotendeels (zoniet uitsluitend) laat leiden door het winstbejag, met alle nefaste gevolgen vandien (slechte staat van vele huurwoningen, kunstmatig opgedreven prijzen, onduidelijke huurcontracten, enz.). Om daar iets aan te doen, stellen wij volgende eisen voorop:

- Fusionering (bvb. onder de vorm van een gemeentelijke regie) van de diverse, bestaande (dikwijls overgepolitiseerde) sociale woningmaatschappijen, mits invoering van soepele controlemechanismen, zowel voor de gemeenteraad, de diverse buurtopbouwwerkingen als de bewoners zelf.
- De vernieuwing van bestaande sociale woningen om aan eigentijdse kwaliteitsnormen te voldoen moet worden verdergezet (zonder drastische verhoging van de huurprijs). We kiezen voor kleinschalige inbreidings-woonprojecten ipv. voor woonkazernes. Nieuwbouw kan, maar de ons nog resterende open ruimte moet maximaal gevrijwaard worden. Leegstand en verkrotting moeten zo worden aangepakt dat de vrijgekomen bouwsels (leegstandtaks, gemeentelijk aankoopvoorrecht) prioritair voor sociale woonprojecten worden aangewend. Deze (gerenoveerde) woningen komen bij voorkeur toe aan mensen met een laag (of zonder) inkomen.
- Bijzondere aandacht moet worden gewijd aan groenaanleg, verplaatsings- en ontspanningsmogelijkheden (sportvelden, parken, jeugdlokalen, speelterreinen,...).
- Speciale aandacht moet gaan naar de kindvriendelijkheid van woningen en de woonomgeving: een **speelruimte-norm** moet worden bepaald en gehandhaafd.
- Sociale woningen zijn er voor wie het financieel moeilijk heeft: toewijzing van sociale woningen volgens het principe '**de hoogste nood eerst**'.
- Toekenning van een gewaarborgde woonzekerheid.
- In geval van nalatigheid door de private eigenaars van bepaalde woningen, renovatie ervan op kosten van de eigenaar.
- Een sensibiliseringspolitiek voeren naar de huurders toe, inzake hun rechten tov. de verhuurder, met inbegrip van juridische en praktische bijstand. Hetzelfde naar de nutsmaatschappijen toe.
- De huisvesting van **senioren** meer inplanten in de eigen buurt, met de nadruk op kleinschaligheid en met een voorkeur voor 'gemengd' wonen van verschillende generaties.
- Verbod op elke discriminatie van huurders.
- Meer opvangmogelijkheden voor daklozen.

- Ontwikkeling van een **toegankelijkheids**programma van het hele woningbestand voor rolstoelgebruikers.
- De zelforganisatie van de huurders aanmoedigen.
- Invoering van een verbod op reclameborden op woningen. De huisjesmelkerij actief bestrijden: de daders aanpakken i.p.v. slachtoffers (zonder papieren) te verdrijven (her-huisvesten). Een eerlijke behuizing betekent een afdoende comfortcontrole door de overheid.
- **Geen sociale verdringing** door de stad enkel op niveau van de rijken te (ver)bouwen.
- Onroerende voorheffing: de **grondbelasting** is een onrechtvaardige belasting en moet dus worden afgeschaft.

Onderwijs : open venster op de samenleving

*Het beste onderwijs is geen onderwijs voor de besten, wel **onderwijs waar iedereen beter van wordt***

Besparingsgolven en rationaliseringswetten hebben er meer en meer voor gezorgd dat niemand nog tevreden is over het onderwijs: de ouders niet wegens de gebrekkige omkadering van hun kinderen, de leerkrachten niet, wegens de geringe waardering voor hun ondankbare taak, de leerlingen niet wegens het oninteressante van vele vakken en... de samenleving niet, wegens het feit dat de afgestudeerden steeds minder aan de bak komen met de opgedane kennis. Natuurlijk is het gemeentelijk niveau niet alleen bij machte om al deze problemen op te lossen.

Naar inhoud toe moet onderwijs ook **pluralistisch** of meer “**open school**” worden. Een aantal maatregelen en verruiming kunnen de toestand in gunstige zin helpen wijzigen:

- Het onderwijs moet zorgen voor een **betere oriëntatie** en voor meer betrokkenheid op de samenleving. Koppeling aan ontmoeting met allerhande bevolkingsgroepen, verenigingen, (buitenschoolse) samenlevingsinitiatieven, bejaarden, kan verrijkend werken.
- Zowel scholen als jongerenwerkingen moeten **open vensters** zijn op de samenleving; het zijn belangrijke plaatsen om diversiteit als een verrijking te ervaren. Dit kan door ook hier dwarsverbanden te leggen.
- Weer kiezen voor gemeentelijk/stedelijk onderwijs (secundair onderwijs: terug wijkschooltjes) door de ernstige herfinanciering ervan, ten voordele van de infrastructuur, de omkadering (kleinere klassen), de maatschappelijke functie van onderwijs.
- Opkomen voor een **volstrekt gratis onderwijs** van kleuterschool tot secundair, met gratis voor- en naschoolse opvang en openluchtklassen.
- Behoud en uitbouw van het onderwijs voor sociale promotie.
- Het stedelijk kunstonderwijs behouden en versterken, door afschaffing van de (hoge) inschrijvingsgelden.
- Radicalisering van het pedagogisch project (kleinschaligheid, wijkgericht, kindvriendelijkheid, openstaan voor alle leerlingen, meisjes en jongens, Belgen en niet-Belgen) waarbij allen gestimuleerd worden in hun creativiteit én assertiviteit.
- Opkomen voor een emancipatorisch onderwijs dat een actieve bijdrage levert aan de bestrijding van de kansarmoede (in samenwerking met buitenschoolse initiatieven) en dat opkomt voor 'kwaliteit', in die zin dat het aansluit bij de leefwereld van de jongeren en hen zo veel mogelijk stimuleert in hun ontwikkeling (het beste onderwijs is geen onderwijs voor de besten, wel onderwijs waar iedereen beter van wordt).
- Onderwijs kan niet langer louter 'scholing' (kennismaatschappij) zijn, maar moet vooral aansluiting vinden bij de **eigenheid** van elk kind of jongere en een maatschappelijke inbreng hebben (open school).
- De eerder genoemde gemeenschapdienst voor schoolverlaters (bvb. semester) kan evenzeer in een schoolproject worden ingeschakeld.
- Ijveren voor een **netdoorbrekende samenwerking** tussen scholen uit de verschillende netten, gericht op het uitdragen van het emancipatorisch project, zonder echter aanleiding te geven tot privatiseringen. Strikte onafhankelijkheid van de scholen t.o.v. het bedrijfsleven: geen inmenging in het pedagogisch project.
- Geen afschaffing van studierichtingen of vakken om markteconomische of arbeidsmarkttechnische redenen.

- **Politieke vorming** is een must: het moet een wezenlijk deel uitmaken van de 'open school'-visie. Zowel binnen dezelfde school als tussen scholen onderling moet plaats gemaakt worden voor **dialogoog-tijd** (groeps gesprek, duiding) over maatschappelijk relevante onderwerpen.
- Tegen de discriminatie van alle achtergestelde leerlingen, niet ter individuele promotie, maar met de nadruk op ieders sociale vaardigheid/taak, hetgeen een andere onderwijs-oriëntatie noodzakelijk maakt.
- Een herziening en omkering van het geldende spreidingsbeleid dat contra-productief is inzake het voorkomen van zgn. 'concentratiescholen'.
- Verbod op het weigeren van leerlingen op grond van sociale, etnische, religieuze of ideologische redenen, sanctionering door middel van blokkering van alle stedelijke subsidies.
- Voorzien in voldoende goedkope woonegelegenheden voor studenten.

De Cultuur is van iedereen

Cultuur begint *al bij de burens*.

Cultuur is allesomvattend en kan niet verengd (voor een 'elite') noch vermarkt (als consumptiegoed) worden. De cultuur is van iedereen.

Niet één cultuur, maar vele culturen (niet alleen eigentijdse) beïnvloeden ons samen-leven vandaag (eigen-aardigheden, gewoonten, beleving, creativiteit, ...).

Met de diversiviteit in onze samenleving wordt het belang van *multiculturaliteit* vernoemd, maar de veelbesproken (lees: gewenste) integratie als hefboom daartoe is niet eenvoudig en niet wederzijds van aard: eigenlijk leven we naast elkaar. Voor *vanonderuit!* drukt **inter-culturaliteit** beter de wens tot wederzijds respect uit tegenover andere culturen. Die interculturaliteit begint voor ons *al bij de burens*.

Voor de vrije cultuurbeleving dringen zich specifieke maatregelen ter vrijwaring én stimulering ervan op : dit moet politiek vertaald worden in voorzieningen (niet steeds voor de grote subsidie-opslokkers) én werkingskosten. Ook culturele *evenementen* moeten voor iedereen (financieel) toegankelijk zijn.

Samen-leven : wederzijds respect, solidariteit en inter-culturaliteit

Warme samenleving

Vanonderuit! staat een **warme (zorgzame) ontmoetings-samenleving** voor in plaats van de kille onverschilligheid (als gevolg van over-relativering en negatieve individualiteit), door allerlei systemen doelbewust in de hand gewerkt. Mensen moeten weer verbanden kunnen ontdekken en ontwikkelen. Dat kan niet door mensen te dwingen 'deel te nemen', maar door veel ontmoetingsmogelijkheden te creëren en het verenigingsleven (vrijwilligers) te stimuleren. Ontmoeting schept creativiteit, samenzijn brengt nabijheid. **Ontmoeting** en **nabijheid** op buurtniveau bevorderen de wederzijdse aandacht, verminderen de noodzaak van georganiseerde zorg en vergroten de betrokkenheid op de samenleving.

De wederzijdse waardering wordt een basishouding voor een **'warme samenleving'** zonder gecreëerde *zwarte schapen*. Dit is ook kiezen voor een *geweldloze* samenleving: een samenleving zonder onderdrukking.

Verdraagzaamheid is meer dan tolerantie ("je doet maar", "moet kunnen"), en solidariteit tussen generaties en bevolkingsgroepen kan maar bestaan als ze elkaar wederzijds (willen) begrijpen en aanvaarden.

Vanonderuit! spreekt ook liever over een **interculturele** dan multiculturele samenleving: het eerste duidt meer op een evenwicht en wederzijds respect in een tijd dat het multicultureel denken en handelen als 'evident' wordt beschouwd. Daar zijn we verre van klaar mee. De nodige vormende stappen ontbreken, en vooral het onderwijs (behalve misschien enkele themascholen) blijft hier in gebreke.

De vereniging: vrijetijdsbesteding, hart van de samenleving en bron van solidariteit

Om de vereniging *van onderuit* als 'hart van de samenleving' weer adem te geven moet concreet:

- Niet verdeeld (vb. verschuiven van subsidies) maar **verenigd** worden: meer stimuli voor bestaande verenigingen en clubs, meer dwarsverbindingen creëren.
- Scheefftrekken van subsidiëring vermijden: **geen ongelijkheid** in subsidies voor 'gevestigde' verenigingen/cultuurcentra versus kleinschalige initiatieven; dit spreekt het gewenste kansenbeleid in verscheidenheid tegen.
- In het kader van de zorg moet ook de **vrijwilligerswerking** worden gestimuleerd, i.p.v. enkel regelgevend op te treden.
- Cultuurbeleving versus sportieve beleving: geen onderschikking maar nevenschikking.
- Het Stadsbestuur en andere overheden moeten borg staan voor het onderhoud en het comfort van de huisvesting van bestaande (sport-)verenigingen, in plaats van onbesuisd alleen grootschalige projecten voorrang te geven.
- In plaats van dus alle aandacht op de vrijetijdsbesteding buiten de stadsrand te concentreren (want op automaat), moet ook het **binnenstedelijk verenigingsleven** weer voldoende aandacht krijgen zodat het *leegloopverschijnsel*'s avonds geminimaliseerd wordt.
- Aldus stellen we ook **Sport in de stad** voor: bestaande **basisvoorzieningen** moeten gehandhaafd blijven en een stedelijke verankering krijgen, dan ze te verdringen naar de rand. Zo moet het **'Zwempaleis'** aan het Rode Kruisplein behouden en gerenoveerd worden en, naast hergebruik als noodzakelijk tweede Mechelse zwembad (uitstekende ligging, belangrijke renovatiesubsidie), ook de bestaande (sport)verenigingen blijven huisvesten.
- (Sport-)voorzieningen kunnen met buurgemeenten **gedeeld** worden: zie stadsgewesten. Nu moeten verenigingen wegens gebrek aan (sport-)faciliteiten in eigen stad richting buurgemeenten. Het kan evengoed andersom.
- Jongeren hebben niet alleen fuifzalen nodig, maar ook voldoende ontmoetings- en doe-ruimten. Die ruimte kan er o.a. komen door de ombouw van leegstaande (bedrijfs)panden naar maatschappelijk nuttige ruimten.

- Een **vrijtijdsplatform** moet meer dwarsverbindingen doen ontstaan tussen sport- en socioculturele verenigingen. Dat is een opdracht voor o.a. een **Schepen van vrijetijdsbesteding** (het ambt 'cultuur' en 'sport' worden overbodig want werden steeds *apart* geriefd).
- **Jongerenwerkingen** moeten eveneens (zie onderwijs) *open vensters zijn op de samenleving*; het zijn belangrijke plaatsen om diversiteit als een verrijking te ervaren. Dit kan door ook hier dwarsverbindingen te leggen naar andere samenlevingsinitiatieven, bejaarden, verenigingen, buurtwerkingen.
- De genoemde **gemeenschapsdienst** (1 semester) moet ook in het kader van het vrijwilligerswerk worden opgenomen.
- **Wijkwerking** moet door de Overheid niet *georganiseerd* worden, maar ondersteund en onafhankelijk uit (spontane) bewonersinitiatieven kunnen ontstaan.
- Er is een betere ondersteuning en **continuïteit** nodig voor opbouwwerk en sociaal-educatieve projecten.
- Het **Jeugdwerkbeleidsplan** moet integraal uitgevoerd worden en jaarlijks geëvalueerd.

De stad(swereld) is van iedereen

Van onderuit! wil **be-leefbare** stads en dorpskernen. Het verkeer is er weer op mensenmaat, en ruimtelijke ordening, mobiliteit én belevingswaarde zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor ons moet de binnenstad tot '**trage stad**' omgevormd worden (cfr. 'Slow City' in Italië).

Met de **open ruimte** in stad en ommeland moet omzichtig worden omgesprongen: de nog resterende open ruimte moet voor verdere verkwanseling (o.a. door vage, van bovenaf opgelegde woon- en bedrijfsnormen) worden behoed. Ook privatiseren van de open(bare) ruimte kan niet langer.

Ten slotte moet over *afval* weer worden gepraat in plaats van voort te hollen met nieuwe, opgedrongen en dure afval-projecten.

Open(bare) ruimte

- Voor het bezetten van de openbare ruimte kan men **niet langer belast** worden: geen parkeerkost voor wie in de stad werkt en woont.
- Er mogen niet langer contracten voor het beheer van de open ruimte of gemeenschapstaken met privé-ondernemingen worden afgesloten. Bij uitzonderlijke regiën of publiekprivate samenwerkingen kan de contracttermijn maximaal voor een legislatuur worden aangegaan.
- De ruimtelijke ordeningsvisie kan de belevingswaarde niet uit het oog verliezen.
- Naar voorzieningen toe moet de aandacht veeleer gaan naar goedkoop wonen, naar vrijetijdsvoorzieningen (sport **in** de stad!), naar de horeca die lang genoeg openblijft en naar een diversiteit van kleinschalige culturele gebeurtenissen. Dát moet de aantrekkingskracht van de stad vormen.
- De stad moet meer als **continu-ontmoetingsplaats** benadrukt worden, niet enkel als (voor)geprogammeerde evenementsruimte. Het kunnen '*zitten in de stad*' op de gekende versteende pleinen (Grote Markt, Veemarkt,...) is belangrijk in de stadsbeleving (ouderen, toeristen,...). Bezwaarlijk kan men hier steeds naar de zitmogelijkheden van de horeca verwijzen.
- **Toegankelijkheid** van bestaande (publieke en private) gebouwen moet een normaliteit zijn. Ook bij elke nieuwbouw zal het een wezenlijk onderdeel vormen van het bouwplan.
- Er moet ook weer **Openbaar sanitair** (gratis) komen voor het vrouwelijk publiek en als maatregel tegen wildplasserij.
- Waar mogelijk moet de **rustkwaliteit** en -kwantiteit in die ruimte naar omhoog: rustpunten en stiltegebieden zijn in deze tijd van over-informatie, over-tainment, over-haasting en over-heersing, een noodzaak.
- Nieuwe getto's (eenzijdige bevolkingssamenstelling op beperkte ruimte) moeten vermeden worden (Leuvensesteenweg) : in de binnenstad of in de periferie moet iedereen betaalbaar kunnen wonen, zodat verdringing naar de rand ophoudt.
- **Leegstandtaks** kan bij voorbaat dienen voor wie een betaalbare woning zoekt (fonds); het gebrek aan sociale en/of betaalbare woningen blijft immers een groot probleem voor mensen met een laag (of zonder) inkomen. Verkrotte panden moeten nog meer in overheidsbezit komen voor de bouw van betaalbare woningen.
- De **clusterbouw** in de binnenstad, waarbij de **doorwaadbaarheid** (sociale controle) is vergeten (omsloten door beveiligde hekkens) moet worden vermeden.
- Mechelen moet behoed worden voor verdere *verbrusseling* (kantorenbouw) en **kleinschaligheid** in het vaandel voeren. De leegstaande kantoren aan de rand wijzen op voortdurende speculatie. De open ruimte in en rond Mechelen kan niet langer verkwanseld worden omwille van zijn gunstige ligging tussen het duurdere Antwerpen en Brussel.
- **Bewonersinitiatieven** - al dan niet in gemeenschappelijk overleg - om de kwaliteit van de woonomgeving te verbeteren, moeten **maximale steun** krijgen van beleid en diensten. De trieste ervaring dat deze initiatiefnemers (*onbetaalde vrijwilligers!*), die samen bepaalde oplossingen voor knelpunten uitwerken, pas na jaren of helemaal geen respons krijgen (laat staan dat er iets tot uitvoering komt omdat bepaalde diensten liever eigengereid werken of bij zgn. gebrek aan voldoende middelen), moet tot het verleden behoren. Een **samenwerking** (ambtenaren en deskundigen moeten know-how niet voor zich houden) is hier op zijn plaats.

Mobiliteit

- Het beleid moet het **verkeer op mensenmaat** ontwikkelen en hierbij steunen op de betere communicatie (=verkeer) tussen de weggebruikers. Dit uitgangspunt moet zijn invloed hebben op de infrastructuur en financiële tegemoetkomingen voor verplaatsingen, zodat alle weggebruikers evenwaardig worden behandeld.
- Een goed verkeersbeleid steunt op de samengang van ruimtelijke ordening, mobiliteit én belevingswaarde (slecht voorbeeld daarvan is de Telenet-uitbreiding in Mechelen-Noord).
- Omkering van de volgorde der **vervoersinvesteringen** : eerst ten behoeve van voetgangers en fietsers, dan van het openbaar vervoer, dan pas ten behoeve van het private wegvervoer.
- Verkeersonderricht moet zich weer op het evenwicht tussen de verschillende weggebruikers baseren.
- Een **mobilitieitsplan** komt er in het begin van een beleidsperiode (jaarlijkse evaluatie), niet aan het einde. Het houdt ook een geïntegreerd fiets- en voetgangersplan in, niet enkel voor de schoolomgevingen maar evenzeer voor het woon-werkverkeer.
- Binnenstedelijk zijn alternatieve fietsroutes (Dijlepad) niet echt noodzakelijk want zone 30. Aan de rand echter moeten **veilige fietsersfaciliteiten** uitgewerkt worden waarbij verkeerslichten ook voor afzonderlijke *fietsersdoorgangstijd* worden ingesteld (bvb. Brusselpoort, K.Mercierplein, Adegem- en Koepoort...). In die tijd krijgen (school)fietsers een *ademruimte* want worden door het autoverkeer niet gehinderd .
- Uitbouw van het openbaar vervoer, liefst in aparte rijbanen. Het openbaar vervoer moet nog toegankelijker gemaakt worden voor anders-validen.
- Het verkeer '**onthaasten**' (*trage stad*): veralgemening van de zone 30, geen snelverkeer meer en betere fiets- en voetpaden, strengere controle op foutparkeerders, meer middelen voor het herstel van de verkeersinfrastructuur (volgens de omgekeerde prioriteiten).
- Oplossingen voor het (lang-)parkeren:
 - Geen nieuwe mastodontgarages in de stad, maar gratis randparkings (ook Zandpoorvest);
 - Uitbouw van een 'park and ride'-systeem vanaf de randparkings;
 - Degelijke verbindingen voor het openbaar vervoer (pendelbus vanaf de randparkings);
 - **Gratis bewonerskaarten** voor wie woont en werkt in de stad.
- Ontmoediging van het **vrachtvervoer** doorheen uitgesproken woonwijken/straten (Mechelen-Noord, Stationsbuurt,.....).
- Verkeersoverlast: spreiden in tijd en in ruimte (wegwerken files).
- Vervoer te water stimuleren.
- Communalisering van de private taximaatschappijen.

Milieu : zorg voor het milieu wordt niet beboet maar beloond.

Het milieu hebben we maar in erfpacht van de toekomstige generaties. Nu moeten we er vooral zorg voor dragen.

Een gemeente waar het goed leven is, is ook een gemeente die een voluntaristisch beleid voert om het patrimonium te beschermen en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren, vooral ten voordele van sociaal zwakkere middelen, die de grootste slachtoffers zijn van overlast en vervuiling.

- Over afval moet weer worden gepraat i.p.v. steeds opnieuw *denigrerende* slogans als 'de kleine vervuiler betaalt' te lanceren: de afvaloorzaken en -verantwoordelijken moeten weer juist gedefinieerd worden. Verrijking op afval - waar alleen die '*kleine vervuiler*' de gevolgen van draagt - kan niet.
- In de discussie over afvalvoorkoming en -verwerking moet de verantwoordelijkheid bij iedereen liggen, ook bij bedrijven en winkelcentra (recyclage van verpakking aan de bron). Er moet verregaand overleg met alle hierbij betrokken partners worden gepleegd over het **gedifferentieerd tarief** (diftar) van de afvalophaling, bvb. over de vrije keuze tussen een bak of een zak voor particulieren.
- **Energiebesparing** in overheidsgebouwen, meer bepaald via de renovatie van de lokalen, thermische isolatie en vervanging van oude materialen (die grote energieverlinders zijn) door nieuwe.
- Energieheffing op winkels die in koudeperiodes hun deuren open zetten.

- Een aanmoedigingsbeleid voeren voor het gebruik van alternatieve energie, via het verstrekken van gemeentelijke premies. De gemeente kan hier een voortrekkersrol spelen door aanwending van **schone energie** (zonne- of windenergie, ...).
- **Stadsbussen** moeten op aardgas of biobrandstof rijden.
- Gsm-masten moeten in woonomgevingen vermeden worden.
- Voor een sociaal en ecologisch afvalbeleid: gratis vuilzakken bij restafvalvermindering; energie creëren uit de omzetting van organisch afval; gratis ophaling van groot huisvuil; verspreiding van containers voor glas, karton, enz.; verhoging van het aantal containerparken.
- Een actief gemeentebestuur om de kwaliteit van de leefomgeving te controleren en de volksgezondheid te verzekeren door het beperken van industrieel afval en andere schadelijke producten ten gevolge van de economische activiteit.
- De zorg voor het milieu moet worden beloond : uitwerking beloningsmogelijkheden voor containerpark-bezoekers. Ook moet worden onderzocht of centrale buurtcontainers (restafval, pmd, gft, papier) niet beter zijn dan de huidige omslachtige afvalverzameling.
- De milieubelasting moet voor milieudoelinden worden aangewend.
- **Groene ruimten** zijn geen 'bijzaak', net als stiltegebieden. De open ruimte die nog rest mag niet opgeofferd worden aan onverantwoord ruimtebeslag (o.a. huizen bouwen volgens voorbijgestreefde normen). Niet alleen het Mechels broek, maar ook Betsebroek, Spreeuwenhoek-Venne, Stuivenberg, Walem-Weverstraat,.....moeten als groene ruimten beschermd worden. Recreatieplekken zoals het Vrijbroekpark moeten stiltegebieden worden (nu geplaagd door lawaai E 19).
- Er moet ernstig omgesprongen worden met **bufferzones** rond de bedrijven.

Economie

Het is duidelijk dat het gemeentelijk niveau slechts een klein radertje vormt in het geheel van het economisch gebeuren, zeker in dit tijdperk van globalisering. Toch zou het fout zijn om over dit onderwerp het stilzwijgen te bewaren. Gemeenten kunnen immers een belangrijke signaalfunctie vervullen. Sommige steden vervullen dan weer op zichzelf een belangrijke economische rol.

Precies op dat laatste vlak hebben de lokale besturen de laatste jaren echter nogal wat van hun pluimen verloren, dit ten gevolge van de overal gevolgde politiek van privatiseringen.

Door de privatisering is ook de kans voor lokale besturen op goedkope kredieten (voormalige Gemeentekrediet, nu Dexia) erg verkleind. Deprivatisering is hier op zijn plaats.

Weer van onderuit besturen

Open bestuur

Basisdemocratie is gekenmerkt door :

- Een doorzichtige, gemakkelijk te raadplegen besluitvorming en controle van onderuit (*bottom-top*). De bestaande vertegenwoordigingsdemocratie (representatieve democratie) moet aan functie winnen om het vertrouwen van de bevolking niet verder te ondergraven. (weer vertegenwoordigen van en terugkoppeling naar de bevolking). De directe democratie (raden, vragenuurtje, stadsgesprek zie verder) moet aanvullend naast de bestaande vertegenwoordigingsdemocratie verder ontwikkeld worden.
- Geen bestuurlijke overlapping: één persoon, één functie, één niveau.
- Eenvoudigheid in informatie : geen overdaad aan infobrochures en folders; toegankelijkheid van o.a. beleidsnotulen voor iedereen (bvb. niet enkel voor zgn. 'bevoorrechten', zoals leden van de raden).
- Inspraak: inspraak komt nooit na de beslissing.

Organisatie:

- **Gemeenteraad**
 - Gemeenteraadsleden maken maar wat graag deel uit van de raden van beheer van allerlei intercommunales en vzw's. Niet alleen ontstaat hierdoor een gevaar voor belangenvermenging. Het is voor alles zo dat wat die raadsleden daar al dan niet uitspoken ontsnapt aan elke vorm van rechtstreekse, **democratische controle**. Want, wie controleert de intercommunales en de vzw's? Juist, de... gemeenteraad. Het zou veel doorzichtiger zijn alle gemeenteraadsleden een loon te geven. Ze zouden zich dan helemaal kunnen wijden aan hun werkelijke taak: het vertegenwoordigen van de bevolking.
 - Een gemeenteraadslid wordt geacht (zonder loon) een **expert** te zijn op alle vlakken. Hij of zij moet tot in de details op de hoogte zijn van begrotingsperikelen, moet de pro en contra's kennen van welke ingreep dan ook inzake mobiliteit, moet... Het is duidelijk dat dit onmogelijk is. Nogal wat beslissingen worden dan ook genomen zonder dat de beslissers weten wat de gevolgen ervan zullen zijn. In Nederland heeft men daarom het systeem van de duoraadsleden bedacht. Gemeenteraadsleden kunnen zich in de commissiezittingen laten vervangen door experts op bepaalde vakterreinen. Dit komt de kwaliteit van het geleverde werk duidelijk ten goede. Het helpt niet alleen verkeerde beslissingen te vermijden, maar bovenal om... de kloof tussen burger en politiek te dichten. De vakbondsafgevaardigden in de openbare diensten kunnen zich op overlegvergaderingen ook door zgn. 'technici' laten bijstaan.
- **Afschaffing van provincies en invoeren stadsgewesten**
 - De huidige provincies zijn een erfenis van Napoleon. Zij beantwoorden noch geografisch, noch politiek aan de huidige noden. Provincies **overlappen** vaak gemeentelijke **bevoegdheden**, en slokken daardoor supplementair ook veel gemeenschapsgeld op.
 - Veel te weinig mensen zijn overigens op de hoogte van waar de provincieraad precies mee bezig is. Beter zou het zijn de provincies in hun huidige vorm af te schaffen en te vervangen door **stadsgewesten**, waarvan de geografische omschrijving samenvalt met de sociaal-economische grenzen van de stads- of regiogewesten. Hun bevoegdheden kunnen dan aangepast worden aan de nieuwe taken die daaruit voortvloeien. Het zou alleszins voor de bevolking duidelijker worden waarom ze om de zoveel jaar een provincieraad moeten kiezen...
 - Steunend op dit alles kunnen met de gemeenten van het sociaal-economisch stads- of regiogewest onderhandelingen opgestart worden over de vorming van een stads- of regioprovincie. Het gaat er immers niet om de omliggende gemeenten te annexeren. Het gaat er wel om hen maximaal te betrekken bij de politiek van hun eigen, directe omgeving, zodat ze er meer greep en **controle** op krijgen.
 - Op milieugebied bvb. kan de **financiering** van groene projecten zoals het **Vrijbroekpark** en andere evengoed een bevoegdheid van de stadsgewesten worden in het geheel van de ('grensoverschrijdende') groenvoorziening.

- **OCMW:** Stadsbestuur en OCMW moeten nauwer gaan samenwerken, in het belang van het sociale, zoals een efficiënte **armoedebestrijding**. De 'politieke' scheiding moet worden opgeheven, want eerder nefast voor een goede controle en transparantie.

Inspraak en participatie

- **Participatieve democratie**

Een goed functionerende democratie hangt niet enkel af van de verkozenen en de ambtenaren, maar in grote mate ook van de **medewerking** van de **bevolking**.

Iedereen kent wel voorbeelden van beslissingen die door de gemeenteraad genomen werden (soms al een hele tijd voordien) maar die, wanneer ze praktisch op het terrein verwezenlijkt moeten worden, stuiten op heel wat verzet van de bevolking.

In de Belgische wetgeving ligt het controle- en initiatiefrecht nog steeds grotendeels bij de politiek (het primaat van de politiek).

Dat komt natuurlijk vooral omdat er geen doeltreffende mechanismen zijn om de bevolking te betrekken (participatie) bij het gevoerde beleid. Dit heeft voor gevolg dat gewone burgers en verenigingen weinig of geen wettelijke middelen hebben om het beleid te beïnvloeden. Bovendien is de ambtenarij strikt hiërarchisch gestructureerd en wordt ze enkel politiek gecontroleerd. Dit systeem laat weinig ruimte voor vernieuwing. Ook de kwaliteitscontrole laat te wensen over: er is geen wettelijk gewaarborgde klachtenprocedure. Officieel zijn er dan ook weinig of geen klachten en alles blijft bij het oude omdat het officieel *allemaal goed gaat*.

Weliswaar zijn er een aantal zogenaamde **inspraakprocedures**, maar deze beperken zich dikwijls tot de zogenaamde 'laatste fase van de besluitvorming'. Beter zou het zijn dit helemaal om te keren.

Ook de gekende **koepelbijeenkomsten** van wijkraden, buurtcomités of algemene bewonersvergaderingen voldoen geenzins: ze gaan vaak over dingen die met inspraak niets te maken hebben of het zijn eenzijdige *top-bottom-hoorzittingen* waarbij *voorwaardelijke 'inspraak'nota's* (dienst dorps- en wijkzaken is hier bureaucratisch sterk in) worden besproken....

Vanonderuit! staat een participatieve democratie voor, d.i. een **democratie van het ruim deelnemen**.

Besluitvorming, waarin inspraak als een belangrijke factor wordt gehanteerd, zal dan ook op een ruime instemming van de bevolking kunnen rekenen, in plaats van telkens verzet op te roepen zoals we doorgaans gewoon zijn geworden.

Aandachtspunten om deze **politieke vernieuwing** door te voeren:

- Inspraak komt nooit na de beslissing, maar is voorafgaandelijk en onvoorwaardelijk (de stad is van iedereen).
- Geen beleidsvorming zonder debat, noch zonder terugkoppeling naar de bevolking.
- Democratische overlegmomenten hoeven geen geld te kosten (geen dure moderatoren noch onnodig steeds deskundigen of dure studie bureaus in te roepen).
- Inspraakorganen (momenteel kennen we enkel raden, hoorzittingen en zgn. wijkoverleg met beleidsafvaardiging) moeten af van hun éénrichtingsimago (steeds top-bottom), maar moeten een dialoog inhouden (ook bottom-top).

Raden.

Ook in Mechelen is er een indigestie aan *Raden* (milieu, sport, cultuur, jeugd, wijkraden, Gecoro...) die met elkaar quasi geen verband hebben. Dit past in de verdeel- en heerstechniek van het huidig beleid, en voor de bevolking blijft het onoverzichtelijk. Naast het ontbreken van dwarsverbindingen, nodig om een gemeenschappelijk democratisch draagvlak te ontwikkelen, is het advies van de raden nooit bindend. Dat moet eindelijk wettelijk worden geregeld, anders blijven ze nutteloos.

Vanonderuit! vindt dat er beter **Gemeenschappelijke Raden** komen (door ze te verbinden), dan versplinterd verder te leven.

Bovendien

- moeten die nieuwe raden openstaan voor nieuwkomers (zowel individuele als georganiseerde burgers), zonder een nieuwe beleidsperiode te moeten afwachten; agenda en besluiten moeten voor iedereen gemakkelijk te raadplegen zijn;
- kunnen (deel)raden zoals Wijkraden niet langer als 'overheidsinstrumenten' misbruikt worden, maar moeten zich ontwikkelen tot een regelmatig gespreksplatform (meningsvorming) en communicatiekanaal van boven naar beneden én omgekeerd.

Naast de herziening *van onderuit* in gemeenschappelijke raden, kan met de installatie van een overkoepelend **Stedelijke Overlegplatform (StoP)** of **Communicatieraad** begonnen worden. Daarin zetelen naast wijkverantwoordelijken, sociale bewegingen, individuele bewoners ook politici, beleidsmakers en -diensten. Tot op heden werd de politieke aanwezigheid in bvb. wijkraden geschuwd, maar dat is juist een gemiste kans voor een democratisch debat.

Jaarlijks Stadsgesprek – Open gemeenteraad

Mensen moeten niet om de haverklap geraadpleegd worden: er is meer *overlég* nodig, niet méér (bewoners-)vergaderingen noch debatloze hoorzittingen. Een jaarlijks **groot stadsgesprek** kan de directe democratie verder ontwikkelen en aanleiding geven tot *jaarlijkse* beleidsevaluatie- en bijsturing. Een **Open gemeenteraad** kan hier als afronding van de besluiten van het Stadsgesprek worden gehouden. De organisatie van de Stadsgesprekken kan in organisatie van de '*senaat*' van sociale bewegingen (zie verder) en/of het Stedelijke Overlegplatform (StoP) gebeuren.

Vragenuurtje voor gemeenteraad

Ook al kennen we de zgn. stemming in de gemeenteraad eerder als een bevestiging of onthouding t.a.v. wat er al beslist werd, de idee van het **voorafgaand vragenuurtje** moet nieuw leven worden ingeblazen. De idee om vooraf de agenda door te nemen en er - aan gemeenteraadsleden - vooral vragen te kunnen over stellen (waarop antwoorden liefst onmiddellijk, of zeker binnen een week gegeven worden) moet verder als een vorm van directe democratie worden ontwikkeld. Vragen moeten ook na de gevolgde gemeenteraad een antwoord kunnen krijgen. Als dan ook nog de debatcultuur in de gemeenteraad verbeterd, krijgt die raad weer een vertegenwoordigende betekenis.

Wijkgericht bestuur, zonder wijken te isoleren

Naast o.a. de verkeers- en parkeerproblematiek ten laste van *koning auto* die vandaag meer dan *het sociale* op de beleidsagenda staat, zijn er - gelukkig maar - andere noden (speelruimte, groene ruimte, open ruimte, ...) die minstens evenveel aandacht behoeven, al dan niet op wijkniveau.

Ze worden als zeer belangrijk ervaren, of toch door *wakkere* burgers/ buurtcomités die zich verantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van een gemeenschappelijk belang: de woonomgeving.

Wijkgericht besturen betekent hier, naast de *voorafgaandelijke* en *onvoorwaardelijke* inspraak, er voor te zorgen dat knelpunten geen geïsoleerde aanpak krijgen, en dat middelen in handen van diensten veel flexibeler aangepast kunnen worden aan de veranderlijke behoeften.

In het huidige wijkoverleg wordt ten slotte vastgesteld dat, als (onbetaalde) vrijwilligers bepaalde dossiers uitwerken, het geheel vaak pas na jaren of helemaal niet tot uitvoering komt, omdat bepaalde diensten als *flessenhals* fungeren bij gebrek aan voldoende middelen. Dat kan niet langer de bedoeling zijn.

'Senaat' van sociale bewegingen

Het middenveld organiseert veel debat, vele initiatieven, maar moet de uiteindelijke participatie *van onderuit* mee helpen hardmaken. Daarom stelt *vanonderuit!* de instelling van een '**senaat**' van de sociale bewegingen voor, samengesteld met vertegenwoordigers uit de sociale bewegingen en wijken, met vetorechten.

Dikwijls worden beslissingen genomen zonder dat de sociale bewegingen op voorhand afdoend geraadpleegd zijn. Dat geeft dan altijd aanleiding tot heel wat protest. In het beste geval leidt dat dan tot een halfslachtig compromis (het bestuur verliest nu eenmaal niet graag zijn gezicht). In het slechtste geval wordt het protest genegeerd. Ook dit draagt bij tot de kloof tussen burger en politiek. Een 'senaat' van de sociale bewegingen zou dat kunnen corrigeren.

Echt Algemeen Stemrecht

Invoering van werkelijk algemeen stemrecht voor alle inwoners vanaf 16 jaar. Het is ongehoord dat we vandaag nog steeds niet kunnen spreken over een werkelijk algemeen stemrecht. Nog steeds is het principe 'no taxation without representation' in ons land niet gerealiseerd. 'Niet-Belgische' medeburgers zijn immers wel verplicht belastingen te betalen, worden zelfs meegeteld als het erom gaat te bepalen hoeveel zetels de gemeenteraad mag tellen, maar... mogen op een halfslachtige manier (onder strikte voorwaarden) mee bepalen wie die zetels zal bezetten. Jongeren kunnen enerzijds wel voor speciale jeugdrechtbanken gedaagd worden, maar mogen anderzijds in onze 'democratie' hun stem niet laten gelden.

Gemeenschapsgeld innen : fiscale omwenteling

- **Algemeen**

De **manier** waarop de **financiering** van de steden en gemeenten vandaag de dag georganiseerd is, is ondoorzichtig, ondemocratisch en sociaal onwenselijk.

Ze is *ondoorzichtig* omdat ze feitelijk vooral geregeld wordt door het centraal gezag (via een ingewikkeld geheel van - soms betwistbare -parameters), waarbij overigens al te weinig rekening gehouden wordt met de dikwijls erg uiteenlopende lokale en regionale realiteiten (denk maar aan het onvoldoende rekening houden met de centrumfuncties van grote steden, met de specifieke gevolgen van de mobiliteitscrisis en/ of met de bestaande schuldenlasten).

Ze is *ondemocratisch* omdat de inning van de gemeentelijke inkomsten nog steeds gebeurt door de centrale (regionale, federale) overheid, die meer dan eens talmt met de doorstorting van de gemeentelijke gelden, hetgeen de lokale besturen dan weer op kosten jaagt.

Ze is *sociaal onwenselijk* omdat ze de kosten van het lokale bestuur grotendeels verhaalt op de eigen inwoners alleen, terwijl de kosten zelf evenzeer voortvloeien uit het gebruik dat niet-inwoners maken van de lokale infrastructuur (wegen, scholen, recreatie, bedrijven, enz.).

Het is duidelijk dat de hele thematiek zich bovendien afspeelt in een globale fiscale context die verre van voldoet.

Hoewel de gemeenten zelf de hele fiscaliteit niet kunnen veranderen, kan er toch heel wat gebeuren. In de eerste plaats zouden de gemeenten kunnen ijveren voor het doorvoeren van een **fiscale omwenteling**, door actief op te komen voor de instelling van een vermogenskadaster, de opheffing van het bankgeheim en de heffing van een vermogensbelasting. In dat kader zou men ook kunnen ijveren voor grotere rechtvaardigheid op het vlak van de gemeentelijke fiscaliteit zelf, bijvoorbeeld door de aanvullende personenbelasting niet meer uitsluitend op de plaats van bewoning van de belastingplichtige te heffen. Deze maatregel zou ervoor zorgen dat het niet meer de eerder dunbevolkte, rijke randgemeenten zijn die met het gros van de belastingsopbrengsten aan de haal gaan, maar wel de centrumsteden met hun gigantisch aanbod aan service op het vlak van tewerkstelling, onderwijs en recreatie. Hierdoor zouden deze centrumsteden eindelijk opnieuw op structurele wijze over voldoende middelen en dus ook beleidsruimte kunnen beschikken.

Meer in het algemeen dienen de lokale besturen meer actief – *vanonderuit!* - op te komen voor de uitbreiding van de eigen **fiscale autonomie**. Op die manier zouden gemeenten met aanzienlijke industrieterreinen op hun grondgebied de aldaar gevestigde bedrijven meer kunnen laten bijdragen aan de gemeentelijke begrotingskosten dan nu het geval is.

- **Participatieve begroting – budgettering op wijkniveau**

Vanonderuit! stelt een wijkgericht begrotingsstelsel voor waarbij men van in het begin, d.w.z. bij de opmaak van de begroting, naar de wijken trekt. De prioriteiten in die begroting worden dan door de bevolking zelf gekozen, via een systeem van wijkvergaderingen, gecoördineerd door het hoger genoemde Stedelijk Overlegplatform (StoP).

Gemeenschapsgeld *beter* uitgeven

- Geen ongeremde uitgaven, overlappingen van bevoegdheden noch overdadige administratie. **Evenwicht** in de uitgaven: 20 miljoen EUR voor lokale politie versus 0 EUR destijds voor Dodoensziekenhuis...
- Grote evenementen zijn niet slecht voor het stadsimago, maar nadeel is de betrekkelijkheid ervan. Er moeten stedelijke *constanten* komen zoals uitgaans- en ontmoetingscentra (bioscopen, sport in de stad, vrijetijdsbesteding). Toeristen bewijzen dat ze ook zonder een evenementenagenda komen.
- Mechelen moet een eigen identiteit ontwikkelen. Dat is niet enkel door grote eenmalige (dure) evenementen, maar door een **stad** te zijn **met de sfeer van een dorp** (kleinschaligheid troef).
- Bij ruimtelijke ordening, verkeersstudies, woonnormen weten vreemde, dure 'deskundigen' van (buitenlandse) studiebureaus het niet altijd beter: in eigen huis hebben deskundigen/ambtenaren minstens evenveel aan te brengen.
- Grote bouwcreaties mogen niet wegen op de stadskas. Projectontwikkelaars beseffen niet altijd goed de draagwijdte van de voorgestelde ontwikkelingen: ze moeten rekening houden met de 'stadsmaat': **liever kleinschalige vooruitgang dan masterplannen**. Tenslotte moet de gemeente het voortouw nemen in '*stedelijke bescheidenheid*': overdreven verlichting van monumenten (St-Romboutstoren), overdadig gratis kalenderfestijnen (Nieuwjaar, Valentijn, 11 en 21 juli) kunnen best eenvoudiger, en creatief goedkoper. Ook hier is het **gemeenschapsgeld van iedereen**.

Veiligheid : dit thema mogen we niet aan "rechts" overlaten

De laatste jaren hebben rechts en (vooral) uiterst-rechts het thema 'veiligheid' steeds verder opgeklopt. Ook mogen we het onveiligheidsgevoel van vele mensen niet zomaar afdoen als zijnde 'opgefokt'.

Inderdaad: de crisis van onze maatschappij stort vele duizenden mensen in de meest uitzichtloze onzekerheid. Het is geen wonder dat velen hun frustratie en machteloosheid daarover botvieren op een veel algemener gevoel van onveiligheid. Het onveiligheidsgevoel is aldus vooral een **onzekerheidsgevoel**. Niet de mensen zijn daar altijd schuldig aan, wel de maatschappij die hen uitsluit en aan hun lot overlaat. De mens staat er vandaag quasi alleen voor.

Het antwoord van de gevestigde machten ('meer politie, of meer blauw op straat') is dan ook **fout** (temeer omdat de politie zelf nogal eens zorgt voor... een gevoel van onveiligheid).

Daarom willen we:

- Uittreding uit de structuren van de eenheidspolitie.
- Overheveling van de controle op de politie van de burgemeester naar de gemeenteraad.
- Veel meer wijkgebonden politie : door hun directe aanspreekbaarheid staan wijkagenten dichter bij de bevolking/ buurtwerkingen en kunnen een 'onveiligheids-gevoel' beter inschatten, localiseren en er preventief, ontradend op reageren.
- Politie is ingesteld als 'beschermende arm der wet', en kan bezwaarlijk alleen ingezet worden ter bescherming van eigendommen.
- Meer opleiding voor het politiekorps inzake sociale vaardigheden.
- Meer en betere slachtofferopvang, o.m. door meer vrouwelijke 'opvangsters' en door beter aangepaste lokalen.
- De anti-racismewet ernstig nemen en doen toepassen, ook door de politie.
- Stopzetting van de hetzerige politiecontroles tegen jongeren en migranten.
- Geen tussenkomst van de politie bij sociale conflicten.
- Privébewaking (bvb. bij fuiven) kan niet met gemeenschapsgeld.
- Meer veiligheid is vooral een preventiezaak, d.i. de feiten niet achternaahollen, noch de repressieve aanpak laten overwegen. Voor 'lastige' jongeren bvb. kunnen beter *bezigheidsmogelijkheden* worden gecreëerd. Ook de voorgestelde gemeenschaps-dienst kan aan deze problematiek tegemoetkomen in plaats van te laat, repressief te moeten optreden en aldus mee het 'onveiligheidsgevoel' te bevorderen. Vele jongerenwerkingen kunnen hun projecten gestalte geven als 'preventieve tegenzet van overlast', maar zoals gezegd moeten daar meer **middelen**

(o.a. voldoende ontmoetings- en doe-ruimten) en **mensen** tegenoverstaan. Die werkingen hebben trouwens de ervaring dat het scheppen van een '**band**' met jongeren dé mogelijkheid biedt om gestructureerd de ervaren 'lastigheidsfactor' een andere wending te geven.

- Verscheidenheid is tegelijkertijd een rijkdom en een bron van problemen: om een stad te kunnen worden waar iedereen (goed) kan samen-leven moet men de problemen onder ogen durven zien en ze tot uiting durven brengen, in plaats van te blijven stilstaan bij een 'veiligheidspsychose' en ze aldus in het kamp te laten van hen die vegeteren op onverdraagzaamheid.

Mechelen, 3 juni 2006